

MEGHÍVÓ

A BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM

KERTÉSZETTUDOMÁNYI

DOKTORI ISKOLÁJA

meghívja Önt

FEKETE SZABOLCS

Új nemesítésű balkonnövények klímaturése és peroxidáz aktivitása

című PhD doktori értekezésének

2008. október 31-én du. 13.00 órakor

tartandó nyilvános vitájára.

**Témavezető: Tillyné Mándy Andrea, CSc
Stefanovicsné Bányai Éva, DSc**

**Helyszín: Budapesti Corvinus Egyetem,
1118 Bp. Villányi út 35-43. TUDÁSKÖZPONT- ELŐADÓTEREM
G épület, alagsor 2. ajtó**

A Bíráló Bizottság összetétele:

Elnöke: Rimóczi Imre, DSc

Tagjai:

Terbe István, DSc

Hegedűs Attila, PhD

Fári Miklós, DSc

Lévai Péter, PhD

Opponensek:

Neményi András, PhD

Nagyné Sárdi Éva, DSc

Titkár: Nagy József, PhD

Az értekezés megtekinthető

a Budapesti Corvinus Egyetem budai Entz Ferenc Könyvtárban és Levéltárban

(Budapest, XI., Villányi út 35-43. K. ép. I. em.),

elektronikus változata a <http://phd.lib.uni-corvinus.hu/308/>

címen

*A nyilvános vitában minden jelenlévő részt vehet
és írásban előzetesen is észrevételt tehet*

Dr. Tóth Magdolna sk
egyetemi tanár
Doktori Iskola Vezetője

Összefoglaló

A dísznövénytermesztésben és -kereskedelemben tavasszal és kora nyáron jelentős szerepet töltenek be az egynyári dísznövények, ezen belül pedig a balkonnövények. A világszerte hagyományosan ültetett muskátlik mellett több faj került termesztésbe.

Kísérleteim során célom volt, hogy ezen állandóan bővülő növénycsoportból olyan újdonságokat válasszak ki, melyek jól tűrik a hazai szélsőséges klímát és kielégítően díszítenek. Néhány, balkonnövényként még kevésbé vizsgált magyar nemesítésű fajta alkalmazhatóságát is vizsgáltam. A fajtaértékelések során és néhány vegetatívan szaporított balkonnövény gyökeresedése közben a peroxidáz (POD) stresszenzimek szintjének változásait is nyomon követtem.

A gyökeresedés közben a legnagyobb enzimaktivitás mindig a gyökérbélyeg helyén lépett fel a vizsgált taxonok esetében. Egyes növényeknél (pl. *Solenostemon scutellarioides* (L.) Codd 'Fantasy' és *Pilea microphylla* (L.) Liebm.) hirtelen megugrott, majd a gyökerek fejlődése után ugyancsak nagymértékben csökkenni kezdett a dugvány alsó részében a POD aktivitás. Az apró levelű és elágazódó, törpehajtásokkal rendelkező dugványok esetében (pl. *Thymus vulgaris* L. és *Lavandula angustifolia* Mill.) a legnagyobb enzimaktivitás nem a dugvány alsó részében volt mérhető, hanem a dugvány középső vagy felső részén.

A 2002-től 2004-ig tartó időszakban három különböző klimatikus adottságú helyszínen 27 dísznövény taxont teszteltem balkonládában. A fajtaértékelés során megállapítottam, hogy 9 taxon mindhárom helyszínen kiválóan díszített: *Bidens ferulifolia* (Jacq.) DC. 'Kobold', *Celosia argentea* L. var. *plumosa* 'Savaria', *Dianthus chinensis* L. 'Corona Cherry Magic', *Dianthus chinensis* L. 'Super Parfait Raspberry', *Dichondra repens* J.R. Frost et G. Frost 'Silver Falls', *Iresine herbstii* Hook. f. 'Lady in Red', *Lantana montevidensis* (Spreng.) Briq. fehér virágszínű változat, *Pelargonium zonale* (L.) L'Hér. Ex Aiton 'Magic Rose', *Petunia* Juss. 'Easy Wave Rose', *Sanvitalia procumbens* Lam. 'Aztekengold', *Sanvitalia procumbens* Lam. 'Orange Sprite' és *Verbena* L. 'Babylon Light Blue'.

A fajtaértékelésbe vont azonos taxonba tartozó palánták különböző tenyészhelyeken különbözőképpen fejlődtek. A tenyészidőszakban a vizsgált balkonnövények levelében a POD aktivitás folyamatosan növekedett. A laboratóriumi méréseim bizonyították, hogy a POD enzimaktivitás ezzel párhuzamosan helyszínenként különbözőképpen alakult. Az enzimaktivitás biotikus (lisztharmat-fertőzés, gyapottok bagolylepke kártétele) és abiotikus stresszhatásra (magas hőmérséklet és erős fény) megnövekedett a levelekben, a változás taxononként változó mértékű volt.